

Statens vegvesen

Høringsnotat – høring om utleveringshjemmel i utstederforskriften § 20

1. Innledning

Statens vegvesen fremmer på oppdrag fra Samferdselsdepartementet forslag om endring av forskrift av 14.12.2018 om utstedervirksomhet for bompenger og ferjebilletter (utstederforskriften).

Endringen foreslås som følge av ønske om å redusere omfang av bruk av bombrikke i feil kjøretøy. I denne høringen foreslås å legge til en utleveringsbestemmelse i § 20 som vil gi brikkeutsteder mulighet for å be sin avtalepart om å rette feilen hvis bombrikke er brukt i feil kjøretøy.

I bompengereformen fikk godkjente utstederselskap ansvar for brukeravtaler, bombrikkedistribusjon, fakturering og oppfølging av sine kunder. Utstederforskriften § 20 angir hvilke personopplysninger som utstederen kan utveksle med operatøren og Statens vegvesen i ulike situasjoner der utveksling er nødvendig i AutoPASS systemene for automatisk innkreving av bompenger.

Utstedeers kunder har avtalt å bruke brikken i et spesifikt kjøretøy. AutoPASS nasjonale kjernesystemer inneholder informasjon om brikkenummer for alle registrerte tilfeller av bombrikke i feil kjøretøy i Norge, mens utstederen har kontaktinformasjon til avtaleparten som har mottatt brikken som er brukt i feil kjøretøy. Utsteder må få vite hvilke av deres bombrikker som er brukt i feil kjøretøy for å kunne kontakte sin kunde og be dem rette feilen. Vi foreslår å hjemle en slik utlevering fra kjernesystemene til utsteder med et tillegg i utstederforskriften § 20.

2. Forslag om tillegg i utstederforskriften § 20

Følgende personopplysninger kan utleveres fra Statens vegvesen eller operatør til utstederen som har utstedt brikken hvis en brikke er brukt av feil kjøretøy i en bomstasjon:

- a. Avlest identifikasjonsnummer for elektronisk brikke
- b. Registreringsnummeret for kjøretøyet som brukte brikken
- c. Antall ganger brikken er brukt i feil kjøretøy
- d. Sted, dato og klokkeslett for passering

Personopplysningene kan behandles hos utsteder i den utstrekning dette er nødvendig for å forhindre fremtidig bruk av brikken i feil kjøretøy.

3. Planlagt praktisering av forslaget

Med en slik hjemmel kan det lages en månedsrapport fra AutoPASS kjernesystemer som lister opp informasjonen i bokstav a-c for alle utstedeers brikker som er brukt i feil kjøretøy per utsteder. Utstederne mener at disse kategoriene blir nødvendige for effektiv kundekontakt når utsteder skal bruke utleveringen i sine systemer for å forberede kontakt med kunder. Hjemmelen gir også mulighet for at utsteder kan etterspørre eksempel på en bompassering i bokstav d. hvis det senere viser seg nødvendig i utstedeers kommunikasjon med en enkelt kunde. Dette forventes bare å skje unntaksvis.

Statens vegvesen

Utstederselskapene mener at det ikke blir aktuelt å motta bare informasjon etter bokstav a. med brikkenummer på 16 siffer som for de fleste brikker er preget på brikken, og ellers står i et separat dokument som kobler brikkenummer med annen identifikasjon som er preget på brikken. Kundene har lite forhold til brikkenummeret, men god kjennskap til registreringsnummer på aktuelle kjøretøy. Eventuell kommunikasjon om bare brikkenummeret antas å medføre ekstra henvendelser til kundeservice, og potensiell frustrasjon når utsteder ikke kan svare om hvilket kjøretøy brikken er brukt i. For kunder med mange kjøretøy vil det bli upraktisk å lete seg frem til det kjøretøyet som har feil brikke.

4. Begrunnelse for forslaget

I dag skjer identifisering, prising og innkreving av bomplasseringer med brikke i feil kjøretøy på samme måte som for bomplasseringer uten brikke. Bilder av registreringsnummer blir kilden til å finne ut hvilken takstgruppe kjøretøyet har og om registreringsnummeret har en gyldig brukeravtale så passeringen skal kreves inn av en utsteder med brikkerabatt, eller av bompengeselskapet uten rabatt.

Formålet med utleveringshjemmelen er å redusere omfang av brikke i feil bil og de ulempene det medfører. Utfordringene for AutoPASS er at utstederne ikke er i stand til å oppfylle sin plikt i utstederforskriften § 6 fjerde ledd til å gi korrekt informasjon om kjøretøyet som bruker brikken for disse brikkene. Det medfører lavere effektivitet i AutoPASS, med høyere identifiseringskostnad, lavere identifiseringsgrad og mulighet for feil pris/rabatt i unntakssituasjoner. Brikke i feil bil gir også ulemper for avtaleparter som feilaktig tror alt er i orden og at de får brikkerabatter når de ser brikken i frontruten, mens kjøretøyet ikke er omfattet av noen brukeravtale.

5. Omfang av brikke i feil kjøretøy

Det er til enhver tid rundt femti tusen bombrikker som brukes i feil kjøretøy. Det ble gjennomført en analyse av utbredelse av brikke i feil kjøretøy for månedene mai til juli 2024. Den viser et stabilt nivå med mer enn femti tusen brikker brukt i feil kjøretøy i måneden, med litt over 60 prosent som ble brukt feil bare 1-5 ganger, sannsynligvis fordi de kjører lite i bomstasjoner eller har rettet feilen raskt. Det ser ut som omtrent 57% av passeringene blir krevd inn av bompengeselskap og resten av utstedere. For de fleste er riktig og feil kjøretøy innenfor samme miljøklasse, men noen kan unntaksvis tape eller tjene på å bruke brikke i feil kjøretøy i anlegg med miljødifferensierte takster. En ukjent andel av de femti tusen gjelder personlige bilskilt der alt er i orden.

6. Behov for utleveringshjemmel for foreslått utlevering

Utstederforskriften § 20 første ledd gir hjemmel for å utlevere lignende informasjon til utstedere for at de skal kreve inn betaling av bompenger. Dette forslaget gjelder en begrenset utlevering i månedsrapport etter at en bombrikke har vært brukt i feil kjøretøy. Informasjonen i bokstav b. i forslaget, «Registreringsnummeret for kjøretøyet som brukte brikken», er en annen personopplysning enn «kjøretøyets registreringsnummer» i utstederforskriften § 20 første ledd. Første ledd gjelder kjøretøyet som har brukeravtale slik at utstederne skal kreve inn bompenger, «riktig kjøretøy».

Statens vegvesen

Bokstav b. i forslaget gjelder alltid registreringsnummer for et kjøretøy som ikke har avtale om å bruke denne brikken. En uttrykkelig hjemmel vil gjøre det påregnelig og forutsigbart for alle som håndterer bombrikker at utsteder vil få utlevert informasjon under bokstav b. hvis brikken brukes i feil kjøretøy. Utsteder kan velge å formidle registreringsnummeret på feil kjøretøy til sin avtalepart. Avtaleparten kan rette feilen ved å flytte bombrikken til avtalt kjøretøy eller endre brukeravtalen til at brikken avtales brukt i kjøretøyet der den er montert.

Vi foreslår at opplysninger utstederne mottar med hjemmel i § 20 kun skal benyttes med det formål at avtalepart skal korrigere bruk av brikke i feil kjøretøy. Dette er en konsekvens av at det utleveres informasjon etter bokstav b., og i unntakstilfeller bokstav d., som vi mener utsteder bare bør bruke til formålet med at avtaleparten skal rette feilen og begynne å bruke brikken i avtalt kjøretøy.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser

Avtaleparten må korrigere feilen ved å flytte brikken til avtalt kjøretøy eller ved å endre brukeravtalen.

Noe løpende lønnskostnader hos AutoPASS forvaltning per måned vil gå til å sortere og utlevere data til utsteder om utsteders brikker som er brukt i feil bil. Det legges til grunn at det ikke blir behov for systemendringer i AutoPASS kjernesystemer.

Utstederne må tilpasse sine systemer til å motta utleveringen fra AutoPASS kjerne, integrere innholdet med annen informasjon i sine systemer og kontakte kunder som har brukt brikke i feil kjøretøy. Utstederne finansierer egne systemer og systemendringer med egne inntekter, herunder utstedergodtgjørelsen fastsatt i utstederforskriften § 7.